

(PRZE)ŻYCIE W ŚWIECIE MEDIÓW SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Dr Anna Sugier-Szerega
Instytut Dziennikarstwa
i Komunikacji Społecznej KUL

CYFROWI TUBYLCY/ CYFROWI IMIGRANCI - MARC PRENSKY 2001

DWIE GENERACJE

- ◉ Urodzeni w latach 1946 -1983 (w Polsce 1991)
 - ◉ Relacje budowane w komunikacji bezpośrednio
 - ◉ Ograniczone oddziaływanie mediów
 - ◉ Jedna i jednoznaczna tożsamość
- ◉ Urodzeni w latach 1983 (1991) -2001
 - ◉ Relacje budowane po części w komunikacji zapośredniczonej
 - ◉ Stałe towarzystwo mediów spersonalizowanych
 - ◉ Wiele tożsamości, rozumianych jako krótkotrwałe projekty

Cyfrowi imigranci

Cyfrowi tubylcy

DWIE GENERACJE - RÓŻNICE W ODBIORZE INFORMACJI

- Mają problem ze zrozumieniem wirtualnej powierzchni widocznej przez okienko przesuwanego ekranu;
- Potrafią wyobrazić sobie i rozumieć treść długiego linearnego tekstu czytanego z książki
- Potrafią wyobrazić sobie i rozumieć wirtualną powierzchnię widzianą przez okienko przesuwanego nad nią ekranu;
- Mają problem ze zrozumieniem linearnego i długiego tekstu

Cyfrowi imigranci

Cyfrowi tubylcy

DWIE GENERACJE - RÓŻNICE W ODBIORZE INFORMACJI

- Preferują tekst drukowany
- Media: telewizja, radio
- Myślenie linearne, koncepcyjne, koncentracja na 1 zadaniu
- Szeregowe przetwarzanie informacji
- Preferują obraz i dźwięk
- Media podłączone do sieci: komputer, smartfon, tablet itp.
- Myślenie hipertekstowe, hipermedialne, wielozadaniowość korzystanie z wielu źródeł informacji jednocześnie

Cyfrowi imigranci

Cyfrowi tubylcy

DWIE GENERACJE - RÓŻNICE W ODBIORZE INFORMACJI

- ◉ Systematycznie gromadzą wiedzę;
- ◉ Kumulują doświadczenie,
- ◉ potrafią cierpliwie czekać na rezultatu swych wysiłków
- ◉ Standardowe wykorzystanie aplikacji w telefonach
- ◉ Akcydentalne, krótkotrwałe uczenie się, oczekiwanie natychmiastowych efektów
- ◉ Kreowanie i wymyślanie nowych funkcji aplikacji, zabawa technologiami, personalizacja urządzeń mobilnych

Cyfrowi imigranci

Cyfrowi tubylcy

Powiedziałem wnuczce, że dawniej
nie było internetu, zapytał się, przez ile
godzin?

„CYFROWI TUBYLCY” - CECHY

wolność

kastomizacja

natychmiastowość

wielozadaniowość

„CYFROWI TUBYLCY” - CECHY

Umiejętność
funkcjonowania
w dwóch światach
jednocześnie

Kontekstem ich
funkcjonowania jest
korzystanie
z rozrywki

Rola rówieśników,
z którymi relacje
społeczne są
wzmacniane bądź
kształtowane w sieci

Technologie cyfrowe
to dla nich naturalny
język

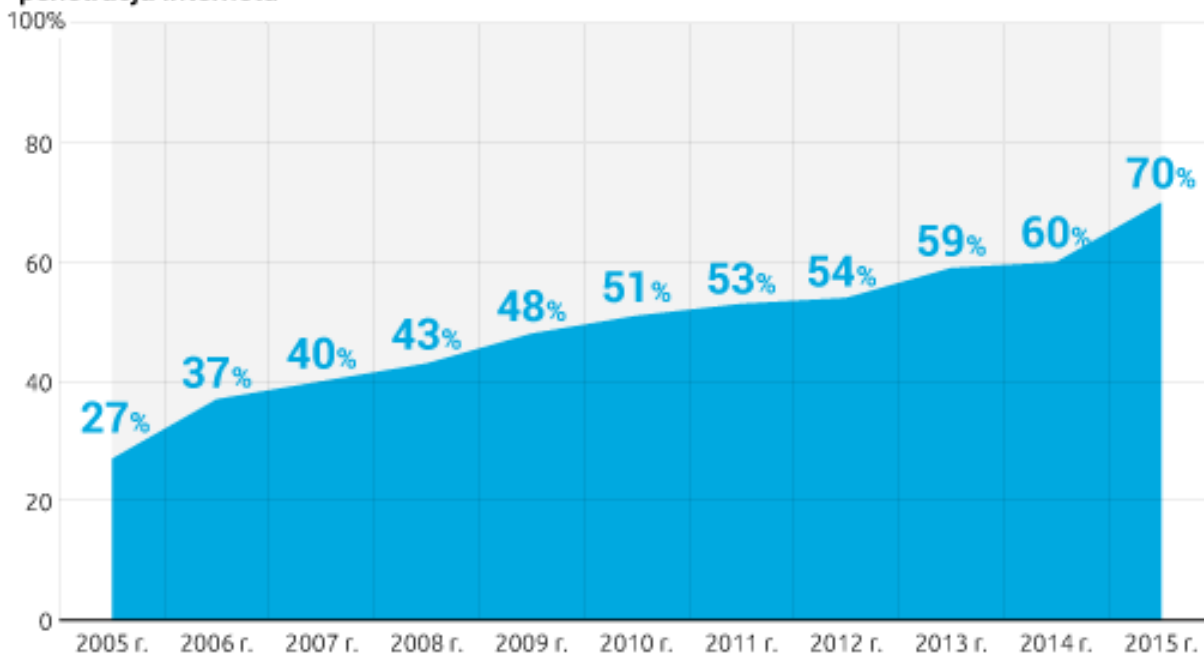
INTERNAUCI W POLSCE

Jak w Polsce rośnie odsetek internautów?

populacja offline 7+

populacja online 7+

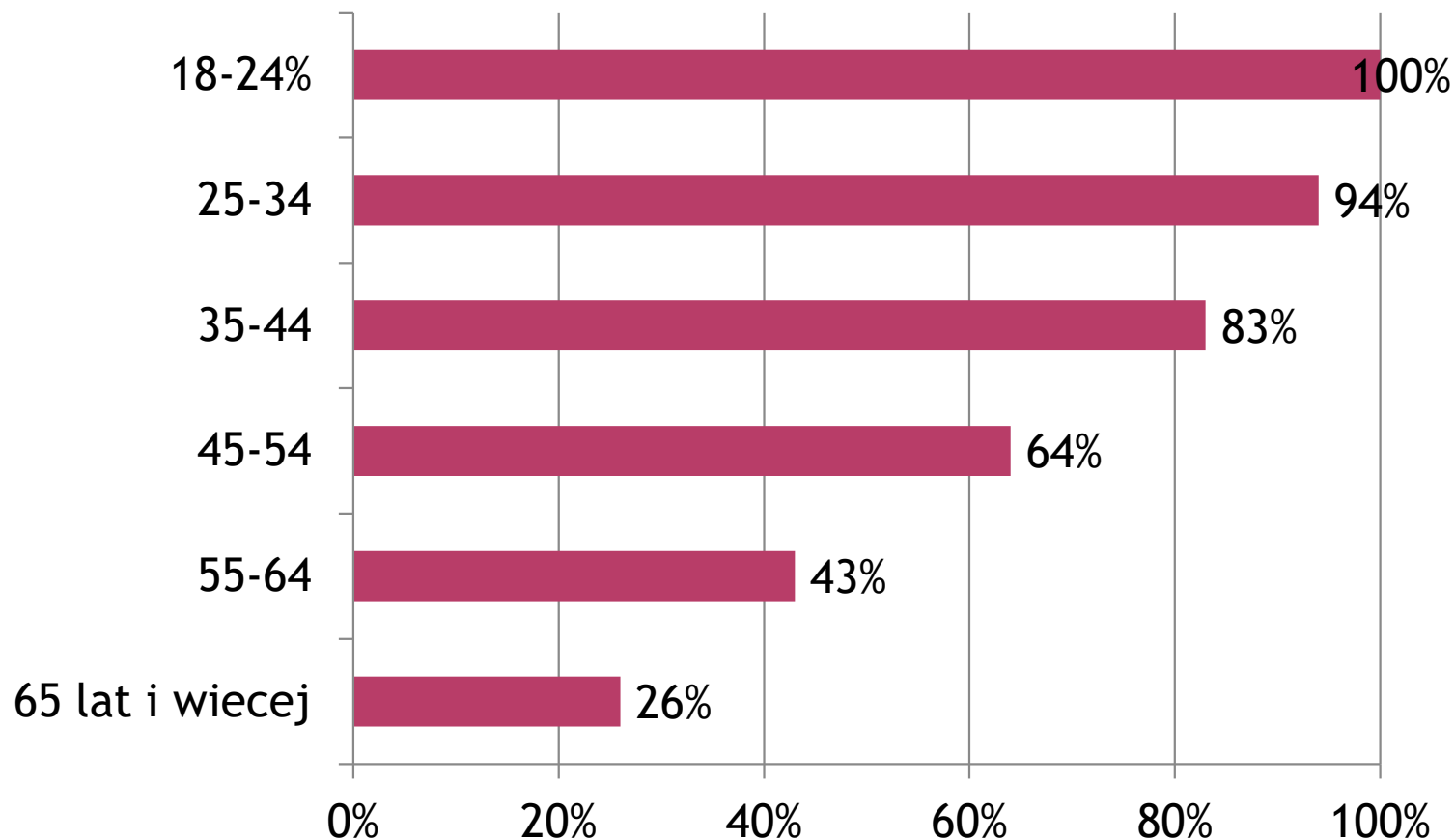
penetracja internetu

źródło: Megapanel PBI/Gemius, internauci w wieku 7+,
2005–2015; GUS, Baza Demografia; demografia.stat.gov.pl

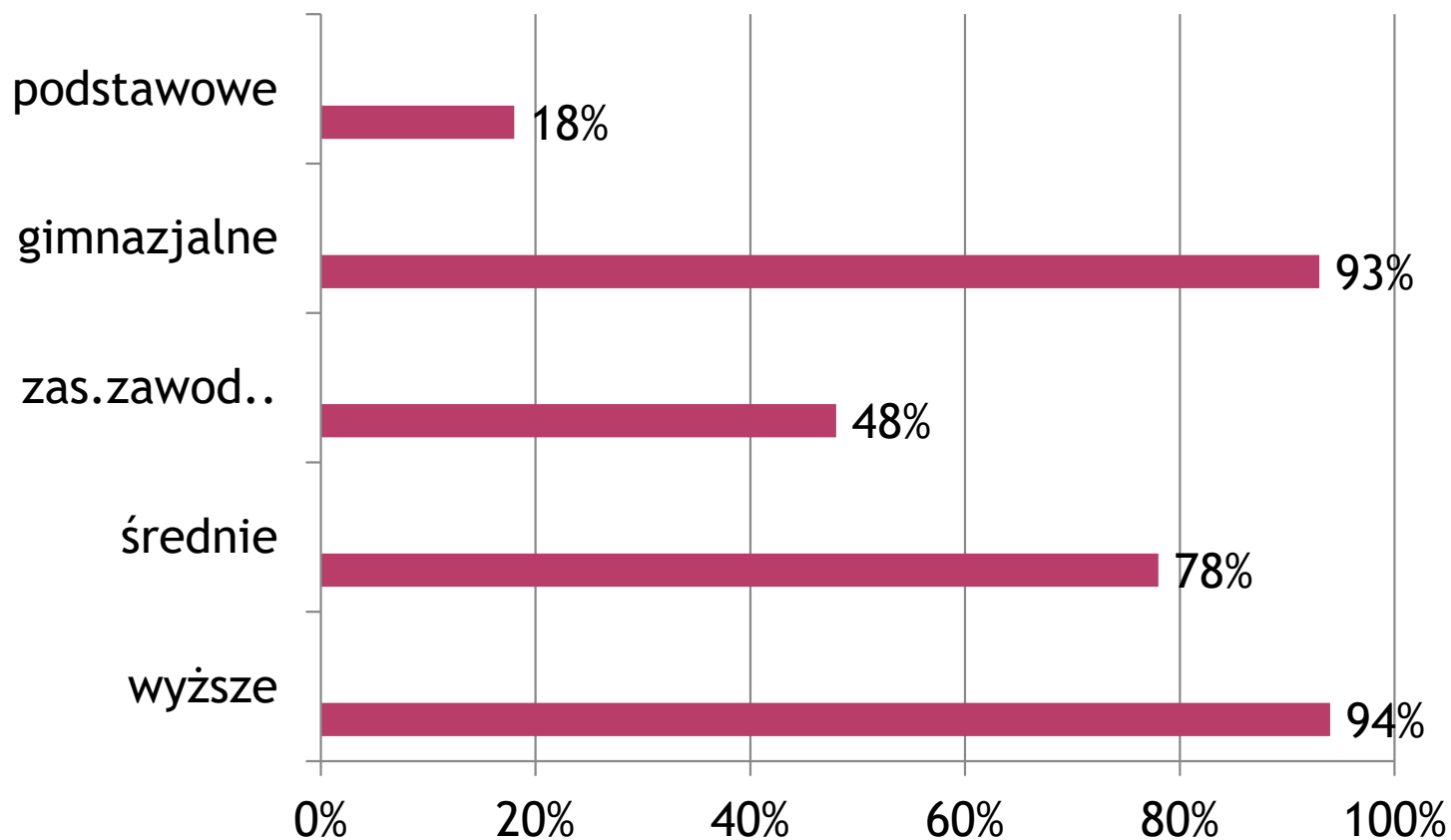
 GEMIU S

ODSETKI INTERNAUTÓW WŚRÓD OSÓB W WIEKU:

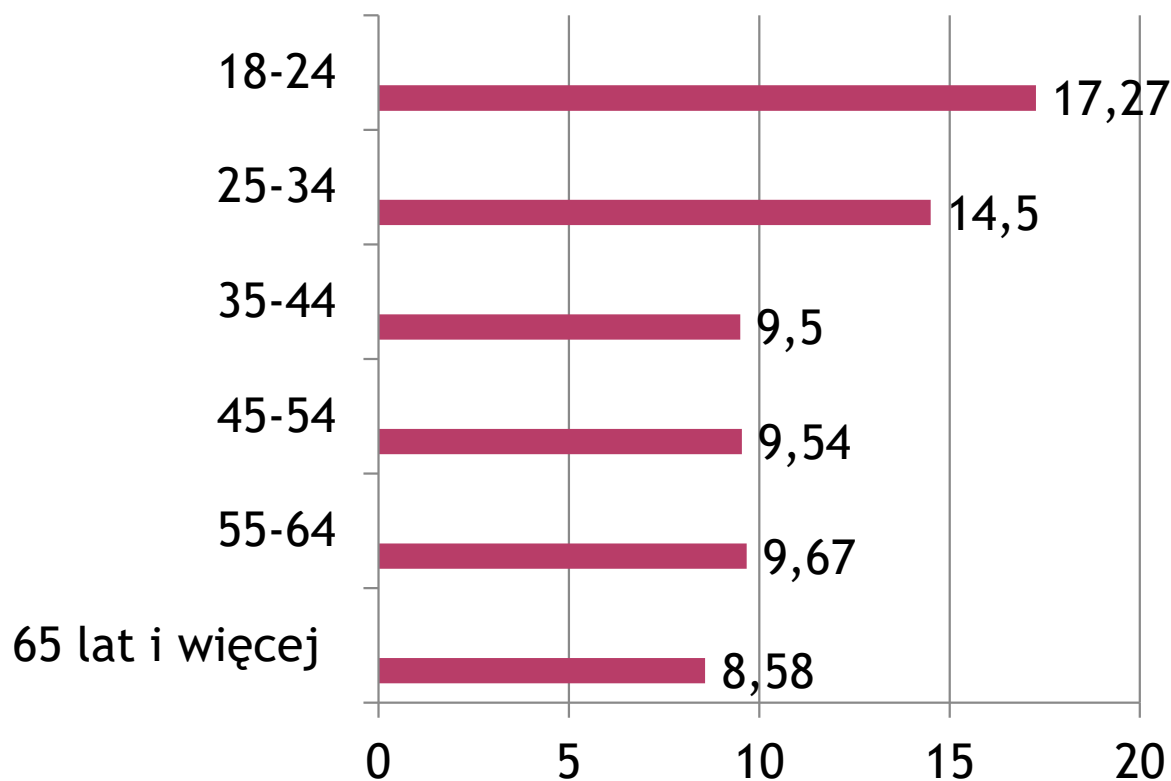
źródło: CBOS/92/2016,
Korzystanie z internetu , czerwiec 2016, wyw.
Bezpośr., 1100 os.

ODSETKI INTERNAUTÓW WŚRÓD OSÓB MAJĄCYCH WYKSZTAŁCENIE

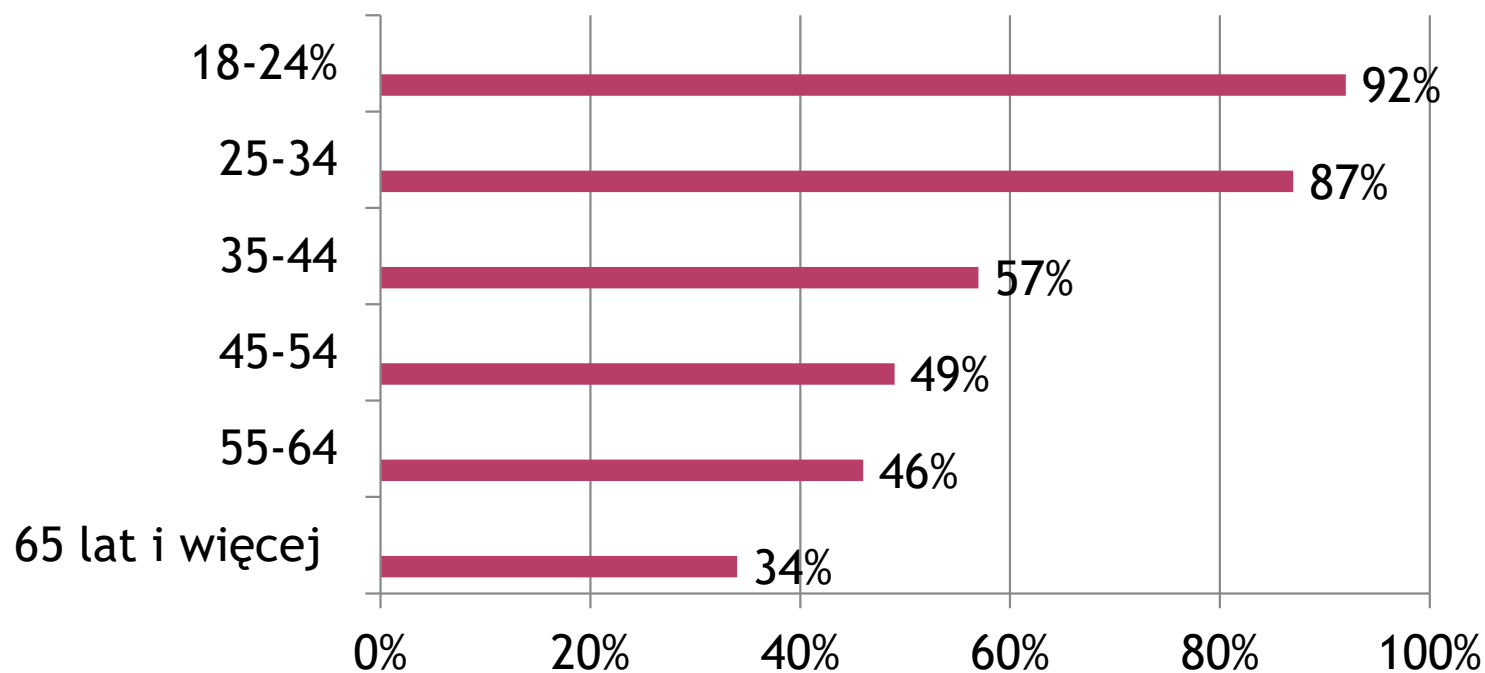
źródło: CBOS/92/2016,
Korzystanie z internetu , czerwiec 2016

CZAS SPĘDZANY W INTERNECIE - ŚREDNIO 12 GODZIN TYGODNIOWO

źródło: CBOS/92/2016,
Korzystanie z internetu , czerwiec 2016

ODSETKI INTERNAUTÓW ZAREJESTROWANYCH W PORTALACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU:

źródło: CBOS/92/2016,
Korzystanie z internetu , czerwiec 2016

STALE PODŁĄCZENI:

- ◉ Czatuja, komentują, obserwują, plotkują, -
f. podtrzymania relacji
- ◉ Przyjaźnią, flirtują;, zakochują, tworzą nowoplemiona - f. integracyjna
- ◉ Eksperymentują z tożsamością; przechodzą z jednej do drugiej, budują swe awatary - f. potwierdzania i testowania tożsamości
- ◉ Kreują swój wizerunek - realizują projekt kim chcieliby być; - f. autokreacyjna
- ◉ Budują narrację o sobie - f. terapeutyczna
- ◉ Wymieniają plikami, muzycznymi, zdjęciami - f. rozrywkowa i dzielenia się

FUNKCJA AUTOKREACYJNA/WIZERUNKOWA A RZECZYWISTOŚĆ

STALE PODŁĄCZENI:

- Nie są w stanie racjonalnie selekcjonować tak dużej liczby nadchodzących informacji;
- Coraz większy wysiłek psychiczny, związany z ciągłym odwracaniem uwagi;
- Inwazja nowości powoduje coraz większe trudności z uogólnianiem doświadczenia;
- Irytacja, agresja, chaos, apatia to codzienność przeradzająca się w stale towarzyszący lęk

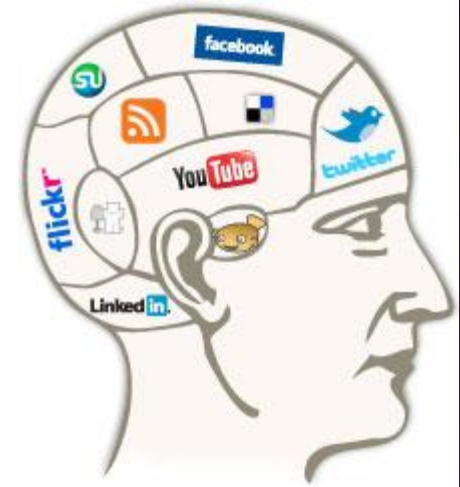
„FOMO” -

LEK PRZED TYM, ŻE „COŚ NAS OMINIE”

FEAR OF
MISSING OUT

„FOMO”

- Doświadczanie, niemożności wyczerpania dostępnych sytuacji i okoliczności, uczestniczenia we wszystkich wydarzeniach i odebrania wszystkich informacji;
- Grupa referencyjna - określa ją grono znajomych na portalach społecznościowych, ten wgląd w życie innych, kilkuset osób powoduje, że swoje niewykorzystane szanse jednostka traktuje jak porażkę życiową

„FOMO”

- Lęk przed utratą ważnej informacji, chęć bycia na bieżąco wytwarza napięcie;
- Lęk przed tym, że doświadczenia innych są ciekawsze i przyjemniejsze, manifestuje się w ciągłym sprawdzaniu, co robią inni
- Potrzeba dzielenia się w mediach społecznościowych każdym szczegółem z życia;

„FOMO”

- Lęk przed wykluczeniem;
- Lęk przed niewystarczająco aktywnym życiem,
- Konieczność ciągłego poszukiwania nowych doświadczeń, także zmiana sytuacji zawodowej, rodzinnej, przyjacielskiej

„FOMO”
= TOŻSAMOŚĆ STAŁE
PODŁĄCZONA DO SIECI

KONSEKWENCJE PSYCHOLOGICZNE

KONSEKWENCJE PSYCHOLOGICZNE WG SHERRY TURKLE

- ◉ Nowy sposób rozumowania: nie tyle szuka się odpowiedzi, co prowadzi ciągły proces odpowiadania, polegający na nieustającej improwizacji;
- ◉ Traci się linearny sposób rozumowania, psychologowie mówią, że pod wpływem stałego bycia w sieci aktywizują się te części mózgu, które odpowiadają za operacje krótkotrwałe;
- ◉ Duża ilość bodźców skutkuje pobieżnym przetwarzaniem informacji, rozkojarzonym myśleniem;
- ◉ Rodzi się płytki umysł

KONSEKWENCJE SPOŁECZNE WG SHERRY TURKLE

- ◉ Zmiana w stylu komunikowania, łatwo przerwać kom. przez sieć; kontrola przekazu
- ◉ Trudności w komunikacji bezpośredniej;
- ◉ Wielozadaniowość młodych traktuje się jako atut, ale ich efektywność jest niska;
- ◉ Zmiana norm kulturowych: niegdyś dojrzałość była tożsama ze zdolnością do niezależnego funkcjonowania, dzisiaj kontrola przez bliskich;
- ◉ Młodzi tęsknią za światem, w którym nie byłoby telefonu od rodziców;

KONSEKWENCJE SPOŁECZNE WG SHERRY TURKLE

- ◉ urządzenia zastępują nam nieobecną rodzinę;
- ◉ budując od nowa profile społecznościowe unikamy ukazywania prawdziwej tożsamości (czy ją mamy jedną, spójną?)
- ◉ Komunikując się przez sieć kontrolujemy treść przekazu;
- ◉ Prowadzimy „kompozytowe życie” - inne w sieci, inne w realnej rzeczywistości - „wielozyciowość”;
- ◉ ślady obecności w sieci są nieusuwalne więc nasze „błędy” też są tam „na zawsze”
- ◉ Zanurzenie w kulturze transparentności (odstania)

SAMOTNI RAZEM...?

„Sieć-
zawsze dostępna i (teraz)
zawsze przy nas -
domaga się naszej uwagi
i uczy nas, że my coraz
bardziej jej potrzebujemy”
Sherry Turkle.
Samotni razem... s. 195.

W PREZENTACJI WYKORZYSTANO LITERATURĘ:

- ◉ Feliksiak M., *Korzystanie z internetu* , CBOS/92/2016.
- ◉ Melosik Z. (2013), *Kultura popularna i tożsamość młodzieży. W niewoli władzy i wolności*. Kraków: Impuls.
- ◉ *O potrzebie edukacji medialnej w Polsce*, red. M. Federowicz, S. Ratajski, Warszawa: Polski Komitet ds. UNESCO, KRRiT.
- ◉ Pensky M., (2005/2006), *Listen to the Natives* „Educational Leadership” nr 4.
- ◉ Tapscott D. (2010). *Cyfrowa dorosłość. Jak pokolenie sieci zmienia nasz świat*, tłum. Piotr Cypryański. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
- ◉ Turkle S., (2013), *Samotni razem. Dlaczego oczekujemy więcej od zdobyczy techniki, a mniej od siebie nawzajem*, Kraków: UJ.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Kontakt: anna.szerega@gmail.com